

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. a JUDr. Václava Štencle, MA v právní věci žalobkyně: **G. S.**, zastoupena Mgr. Pavlínou Zámečnickovou, advokátkou, se sídlem Příkop 8, Brno, proti žalovanému: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 10. 2015, č. j. MV-27157-4/SO/sen-2014,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 19. 10. 2015, č. j. MV-27157-4/SO/sen-2014, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náklady řízení ve výši 15.342 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Pavlíně Zámečnickové, advokátce, se sídlem Příkop 8, Brno.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

[1] Žalobkyně se žalobou doručenou Krajskému soudu v Brně dne 19. 11. 2015 domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 5. 2014, č. j. MV-96342-3/SO-2012, ve spojení s rozhodnutím Ministerstva vnitra ČR, odboru azylové a migrační politiky (dále též „správní orgán prvního stupně“ či „prvostupňový orgán“) ze dne 23. 1. 2014, č. j. OAM-11442-20/PP-2013. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, který dle ustanovení § 87b odst. 1 ve spojení s ustanovením § 15a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a změně některých zákonů, v účinném znění do 31. 12. 2015 (dále též „zákon o pobytu cizinců“) zamítl žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu na území České republiky, neboť žalobkyně dle správního orgánu není rodinným příslušníkem občana Evropské unie a ustanovení zákona o pobytu cizinců, týkající se rodinných příslušníků občana Evropské unie na ni nelze ve smyslu ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců vztáhnout.

II. Obsah žaloby

[2] Žalobkyně poukazuje na to, že žalovaný v její neprospěch rozšiřuje nad rámec vnitrostátní zákonné úpravy splnění dalších podmínek pro doložení závislosti na výživě mezi žalobkyní a jejím zetěm. Pomocí Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/38/ES ze dne 30. 4. 2004 rozšiřuje a zpřísňuje podmínky, čímž dle žalobkyně žalovaný opomíjí čl. 37 Směrnice č. 2004/38/ES a bod 29 preambule, jelikož v případě výkladu Směrnice v neprospěch žalobkyně, se na ni Směrnice nevztahuje. Žalobkyně dále konstatuje, že její manžel zemřel a vzhledem k jejímu věku bude těžko hledat zaměstnání a není nic protizákonného na tom, když žije s rodinou své dcery, stará se o vnuka, nepracuje a je proto, jako babička sdílející společnou domácnost s rodinou, vyživována dcerou a zetěm. Žalobkyně zdůrazňuje zásadu legitimního očekávání, když žalovaný v obdobném případě ve vztahu babička-vnuk přiznal postavení rodinného příslušníka a v jejím případě tak neučinil. Žalobkyně má za to, že lze odvodit její postavení rodinného příslušníka občana České republiky z ustanovení § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně namítá nepřezkoumatelnost rozhodnutí z důvodu nedostatečně odůvodněné námitky týkající se odlišnosti rozhodnutí ve dvou v podstatě shodných případech.

III. Vyjádření žalovaného a replika žalobkyně

[3] Žalovaný ve svém vyjádření, doručeném soudu dne 14. 12. 2015 navrhl, aby soud žalobu zamítl. Žalovaný uvádí, že žalobkyně doložila prohlášení paní A. S. o tom, že je žalobkyně rodinným příslušníkem občana Evropské unie, tedy, že je matkou A. S. (pobývajících na území ČR na základě trvalého pobytu) a její syn je její vnuk a spolu s jejím manželem (zeť žalobkyně), který je občanem České republiky, žijí ve společné domácnosti. Z výsledků

vyplývalo, že žalobkyně opravdu žije ve společné domácnosti se svojí dcerou, jejím manželem a se svým vnukem. Žalovaný se nejdříve zabýval tím, zda vztah žalobkyně a jejím vnukem lze považovat za vztah obdobný rodinnému. Žalovaný uvádí, že její vztah s vnukem je rodinný, a proto nelze tento vztah považovat zároveň i za vztah obdobný rodinnému. Nejedná se v rámci ustanovení § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců o rozšíření oprávněných osob o příbuzné, nesplňující kritéria požadovaná dle odst. 1 uvedeného ustanovení. Žalovaný dále poukazuje na to, že v průběhu řízení nebylo prokázáno, že by z jakéhokoli důvodu nebyla žalobkyně schopna vykonávat soustavnou výdělečnou činnost. Dle žalovaného, žalobkyně nesplňuje ani podmínky dle ustanovení § 15a odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Dále se žalovaný zabýval splnění podmínek dle ustanovení § 15a odst. 3 písm. a) bod 2 zákona o pobytu cizinců ve vztahu k zeti žalobkyně. Žalovaný k uvedenému tvrdí, že v tomto případě neexistovala u žalobkyně závislost na výživě rodiny své dcery ani v zemi původu, neboť tam dříve měla podnikat. Sama se rozhodla pro péči o rodinu, a s tím přicestovala do České republiky. Z této skutečnosti nelze dovodit potřebu materiální podpory k uspokojování základních potřeb v době podání žádosti o povolení k přechodnému pobytu a její finanční závislosti na členech rodiny, občanech Evropské unie, neboť se jednalo o její vlastní rozhodnutí. Dle žalovaného nelze každého, kdo se rozhodne pro soužití s občanem Evropské unie považovat za osobu tímto občanem vyživovanou dle ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců. Žalovaný dále uvádí k obdobným případům, že každý případ je posuzován individuálně po vyhodnocení všech zjištěných skutečností.

[4] Žalobkyně ve své replice doručené zdejšímu soudu dne 14. 2. 2016 uvádí, že s tvrzeními žalovaného v předmětném vyjádření nesouhlasí a setrvává na svých závěrech a tvrzeních obsažených v žalobním návrhu, na který tímto odkazuje.

IV. Posouzení věci krajským soudem

[5] Krajský soud v Brně na základě včas podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2, věta první, s.ř.s.), jakož i řízení předcházející jeho vydání. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). Zdejší soud dospěl k závěru, že žaloba **je důvodná**, že napadené rozhodnutí žalovaného **nebylo vydáno** v souladu se zákonem. O žalobě soud rozhodl za podmínek vyplývajících z ustanovení § 51 odst. 1 s.ř.s.

[6] Ze spisového materiálu vyplývá, že dne 19. 9. 2013 podala žalobkyně žádost o povolení k přechodnému pobytu dle ustanovení § 87b zákona o pobytu cizinců. Přičemž povinností žalobkyně bylo v souladu s uvedeným ustanovení § 87b zákona o pobytu cizinců doložit skutečnosti dle ustanovení § 87a odst. 2 s výjimkou dokladu dle ustanovení § 87a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců a doklad potvrzující, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie (dle ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců). Žalobkyně uvedla v žádosti v rubrice účel pobytu – rodinný příslušník občana České republiky.

[7] Spor v projednávané věci mezi účastníky řízení tkví v otázce, zda žalobkyně splňuje podmínky dle ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců a lze ji považovat za rodinného příslušníka občana Evropské unie.

Nepřezkoumatelnost

[8] Krajský soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti. Žalobkyně namítá, že se žalobce dostatečně nezabýval námitkou týkající se zásady legitimního očekávání. Z rozsáhlé judikatury Nejvyššího správního soudu k tomuto tématu (srov. např. rozsudky ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 76, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 27/2008 - 76, ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publikovaný pod č. 133/2004 Sb. NSS, a ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, publikovaný pod č. 244/2004 Sb. NSS) je zřejmé, že rozsudek je nepřezkoumatelný v případě, kdy soud opomněl přezkoumat některou ze žalobních námitek včas uplatněných, či obsahuje-li odůvodnění rozsudku toliko převzaté pasáže z publikovaného judikátu v jiné, skutkově i právně odlišné věci, aniž dále rozvádí dopad převzatých závěrů na konkrétní souzený případ a na samotné rozhodnutí ve věci.

[9] I přestože je vypořádání námítky žalobkyně týkající se obdobných případů strohé je jednoznačné na základě jakého postupu nemůže případ žalobkyně posuzovat stejně s jiným případem.

[10] Nepřezkoumatelné by bylo takové rozhodnutí, ve kterém by se k námitkám správní orgán vůbec nevyjádřil. Žalobkyně svoji námitku formulovala zcela obecně bez konkrétního určení k jakému případu má její věc být posuzována a porovnávána. Správní orgán tak reagoval svoji argumentací obecně, jako reakci na obecně formulovanou námitku. Zdejší soud nespatřuje pochybení ve vypořádání námítky žalobkyně. Zdejší soud dodává, že případy týkající se cizinecké problematiky, jsou případy velmi individuální a tak je třeba ke každému přistupovat individuální cestou. Žalovaný jednoznačně vyjádřil svůj postup, který odůvodňuje to, proč se rozhodl v projednávané věci tak, že odvolání žalobkyně zamítl.

[11] Správní orgány nemají povinnost reagovat na každou dílčí argumentaci a tu obsáhle vyvrátit. Jejich úkolem je vypořádat se s obsahem a smyslem argumentace obsažené v odvolání a ovšem přiměřeně se vyjádřit k okolnostem, které jsou správní orgány povinny zjišťovat z moci úřední (srov. rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013-19). V rozsudku ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9 Afs 70/2008-130, potom Nejvyšší správní soud uvedl, že „[p]řestože je třeba na povinnosti dostatečného odůvodnění rozhodnutí z hlediska ústavních principů důsledně trvat, nemůže být chápána zcela dogmaticky. Rozsah této povinnosti se totiž může měnit podle povahy rozhodnutí a musí být posuzován ve světle okolností každého jednotlivého případu. Zároveň tento závazek nemůže být chápán tak, že vyžaduje za všech okolností podrobnou odpověď na každý jednotlivý argument účastníka.“

[12] K legitimnímu očekávání se vyjadřuje Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí, kde uvádí, že „Nejvyšší správní soud částečně přisvědčuje stěžovateli v tom, že i (ve světle shora uvedené konstantní judikatorní praxe Nejvyššího správního soudu) nezákonná správní praxe může založit legitimní očekávání budoucích účastníků správních řízení. Rozšířený senát

*Nejvyššího správního soudu ve svém usnesení ze dne 21. 7. 2009, č. j. 6 Ads 88/2006 – 132, dospěl k závěru, že „[s]právní praxe zakládající legitimní očekávání je ustálená, jednotná a dlouhodobá činnost (příp. i nečinnost) orgánů veřejné správy, která opakovaně potvrzuje určitý výklad a použití právních předpisů. Takovou praxí je správní orgán vázán. Lze ji změnit, pokud je změna činěna do budoucna, dotčené subjekty mají možnost se s ní seznámit a je řádně odůvodněna závažnými okolnostmi.“ Vzhledem k dosud uvedenému je zřejmé, že **správní praxe spočívající ve výkladu ustanovení § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců může být jen stěží ustálená**, navíc by přitom musela být ustálená na takovém výkladu citovaného ustanovení, který zastává stěžovatel. Stěžovatel však nic podobného netvrdil, ba naopak namítal, že praxe správních orgánů je v otázce výkladu § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců **nejednotná. Z logiky věci, a s přihlédnutím k citovanému usnesení rozšířeného senátu, nemůže nejednotná správní praxe založit stěžovatelovo legitimní očekávání.**“*

[13] Z výše uvedeného je zřejmé, že napadené rozhodnutí netrpí vadou nepřezkoumatelnosti, jelikož žalovaný vypořádal všechny námitky, které žalobkyně v odvolacím řízení vznesla. Odkaz na jedno rozhodnutí prvostupňového orgánu nemůže zakládat legitimní očekávání žalobkyně. Jak uvádí Nejvyšší správní soud ustanovení § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců je ustanovením, které je předmětem sporu a jeho výklad nelze správní praxí zcela sjednotit. Žalovaný tak zásadu legitimního očekávání svým jednáním neporušil.

[14] Z napadeného rozhodnutí je patrné, že se žalovaný s celým případem důkladně seznámil a neopomenul žádné skutečnosti, které jsou v dané věci podstatné. Krajský soud proto neshledal důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost, která by spočívala v nedostatečném vypořádání tvrzení žalobkyně. Je zřejmé, že žalovaný výrok řádně odůvodnil, je zřejmé, kdo jsou účastníci řízení, neobsahuje žádnou vnitřní rozpornost v hodnocení žalovaného, když vede celá právní argumentace ke stejnému závěru, odůvodnění obsažené v napadeném rozhodnutí je vyčerpávající a žalovaný se vyjadřuje ke všem námitkám žalobce, přičemž veškerá tvrzení žalovaného mají oporu ve správním spise. Krajský soud konstatuje, že napadené rozhodnutí netrpí vadou nepřezkoumatelnosti. Zdejší soud tak na základě výše uvedeného **považuje námitku žalobkyně za nedůvodnou.**

Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/38/ES

[15] Žalobkyně brojí proti argumentaci žalovaného, který odkazuje na čl. 3 odst. 2 směrnice č. 2004/38/ES. Má za to, že aplikace je u této věci v její neprospěch a Směrnice nemá být na její případ aplikována.

[16] Směrnice č. 2004/38/ES, jak uvádí žalobkyně, v čl. 37 Směrnice a v bodě 29 její preambule jednoznačně uvádí, že touto směrnicí nejsou dotčeny právní a správní předpisy členských států, které jsou příznivější pro osoby spadající do působnosti této směrnice. Žalovaný však svoji rozšiřující interpretaci nijak nepochybil a jeho závěr, který se zakládal na dalších skutečnostech, nemá vliv na zákonnost samotného napadeného rozhodnutí. Rozšířený výklad tak v konečném důsledku neměl na posouzení situace žalobkyně žádný vliv.

[17] K výkladu čl. 3 odst. 2 Směrnice uvádí Nejvyšší správní soud ve svém usnesení ze dne 27. 4. 2017, č. j. 4 Azs 230/2016-54, že „Výkladem čl. 3 bod 2 písm. a) směrnice se zabýval velký senát Soudního dvora Evropské unie v rozsudku ze dne 5. 9. 2012, *Rahman a další*, C-83/11 (dále jen *Rahman*). Toto ustanovení po členských státech vyžaduje, aby žádosti podané osobami, které prokáží zvláštní vztah závislosti vůči občanu Unie, jistým způsobem zvýhodnily oproti žádostem o vstup a pobyt ostatních občanů třetích států. Za účelem splnění této povinnosti musí členské státy stanovit, že tyto osoby budou moci dosáhnout rozhodnutí o své žádosti, jež bude vydáno na základě pečlivého posouzení osobních poměrů těchto osob a v případě zamítavého rozhodnutí bude odůvodněno. V rámci posouzení je na příslušném orgánu, aby zohlednil jednotlivé faktory, které mohou být v konkrétním případě relevantní, jako jsou například míra ekonomické či fyzické závislosti a příbuzenský vztah mezi rodinným příslušníkem a občanem Unie, jehož chce tento rodinný příslušník doprovázet či se k němu připojit. (odst. 23). Ohledně volby faktorů, které mají být zohledněny, členským státům náleží široká diskrece. Při volbě těchto faktorů však nesmí dojít k popření smyslu dotčených ustanovení směrnice, kterým je usnadnění vstupu a pobytu ostatních rodinných příslušníků: přesto však musí hostitelský stát dbát na to, aby jeho vnitrostátní předpisy zahrnovaly kritéria, jež budou v souladu s obvyklým smyslem výrazu usnadní, jakož i výrazů, které se týkají závislosti, použitých v uvedeném čl. 3 odst. 2, a jež nezabývají toto ustanovení jeho užitečného účinku (odst. 24). Podle stanoviska generálního advokáta ve věci *Rahman* tyto podmínky však musejí respektovat zásadu efektivity, což předpokládá, že nesmí prakticky znemožňovat výkon práv přiznaných unijním právním řádem. **Z toho vyplývá, že podmínky uložené členskými státy nesmí fakticky zbavit osoby spadající do působnosti uvedeného ustanovení jakékoli možnosti získat právo vstupu a pobytu.** Nelze například připustit, aby vnitrostátní ustanovení stanovilo, že k tomu, aby měl státní příslušník třetí země právo pobytu, musí prokázat, že je vyživován občanem Unie po dobu delší než 20 let.“ Dále Nejvyšší správní soud konstatuje, že „požadavek směrnice usnadnit vstup a pobyt ostatních rodinných příslušníků přitom nelze shledat naplněným s odkazem na ustanovení § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném do 17. 12. 2015, jak konstatoval v napadeném rozsudku krajský soud, jelikož toto ustanovení obsahuje požadavek soužití osob ve společné domácnosti. Takový požadavek jde nad rámec podmínky vyživovanosti či nutnosti osobní péče ze zdravotních důvodů, které předpokládá čl. 3 bod 2 písm. a) směrnice. **Účelem § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců bylo nadto především umožnit vstup a pobyt na území partnerovi, s nímž má občan Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému [tj. implementovat čl. 3 odst. 2 písm. b) směrnice], což je patrné i z novelizovaného znění tohoto ustanovení účinného od 18. 12. 2015, které se již vztahuje výslovně pouze k partnerským vztahům.**“ Dále konstatuje, že „pojmem příbuzný užitý v návěti § 15a odst. 3 písm. a) zákona o pobytu cizinců je tedy třeba vykládat shodně s pojmem ostatní rodinný příslušník, užitým v čl. 3 odst. 2 písm. a) směrnice, jako neurčitý právní pojem, jehož naplnění musí být posuzováno vždy s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem případu. Přitom je třeba zvážit charakter dotčeného příbuzenského vztahu, který nemusí záviset pouze na formalizovaných rodinných vazbách. Samozřejmě pro zjištění, zda je konkrétní osobu třeba pokládat za příbuzného ve smyslu § 15a odst. 3 písm. a) zákona o pobytu cizinců, respektive ostatního rodinného příslušníka ve smyslu čl. 3 odst. 2 písm. a) směrnice je nutné, aby tato osoba měla s občanem Evropské unie určitý stupeň rodinné vazby. Nelze ad absurdum akceptovat tvrzení, že tato osoba je příbuzným proto, že má s občanem EU společného předka v 17. století (k takovému pojetí by mohlo s určitou nadsázkou vést přijetí názoru krajského

soudu). Na druhou stranu nelze tento pojem ani aplikovat natolik restriktivním způsobem, který by vylučoval osoby obecně považované pokračování za příbuzné, jakkoli je nelze zařadit mezi příslušníky tzv. jádrové rodiny.“ A závěrem Nejvyšší správní soud uvádí, že „V této souvislosti Nejvyšší správní soud připomíná, že aby cizinec mohl být rodinným příslušníkem občana EU podle tohoto ustanovení, **musí být splněná i podmínka vyživování občanem EU.**“

[18] Z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu výše uvedeného vyplývá, že i přestože by bylo možné nahlížet na žalobkyni jako na rodinného příslušníka, jak dle vnitrostátní právní úpravy, tak dle právní úpravy Evropské unie, je třeba, aby splňovala podmínku závislosti na výživě občanem Evropské unie. Dále je z výše uvedeného zřejmé, že naopak podmínka týkající se společné domácnosti uvedená ve vnitrostátní právní úpravě, je požadavkem nad rámec základních požadavků uvedené v evropské právní úpravě. Žalovaný tak postupoval správně, když posoudil všechny aspekty projednávaného případu i v souladu s rozšiřující úpravou Evropské unie, přičemž tento rozšiřující výklad neměl žádný vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, jelikož nesplňovala i při zkoumání dalších podmínek, zásadní podmínku závislosti na výživě. Zdejší soud považuje **námítku** žalobkyně za **nedůvodnou**.

Ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců

[19] Zdejší soud se zabýval ustanovením § 15a zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do dne 17. 12. 2015. Soud zdůrazňuje, že prostý jazykový výklad na tomto místě představuje pouze základní východisko k aplikaci právní normy (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2011, č. j. 1 As 110/2010-151).

[20] Ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců zní ve znění do 17. 12. 2015:

„§ 15a

(1) Rodinným příslušníkem občana Evropské unie se pro účely tohoto zákona rozumí jeho

a) manžel,

b) rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, kterého vyživuje a se kterým žije ve společné domácnosti,

c) dítě mladší 21 let nebo takové dítě manžela občana Evropské unie a

d) nezaopatřený přímý příbuzný ve vzestupné nebo sestupné linii nebo takový příbuzný manžela občana Evropské unie.

(2) Za nezaopatřenou osobu se podle odstavce 1 písm. d) se považuje občanem Evropské unie nebo jeho manželem vyživovaný cizinec, který

a) se nejdéle do 26 let věku soustavně připravuje na budoucí povolání,

b) se nemůže soustavně připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz, anebo

c) z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopen vykonávat soustavnou výdělečnou činnost.

(3) Ustanovení tohoto zákona, týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie, se obdobně použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem doloží, že
a) je příbuzným občana Evropské unie neuvedeným v odstavci 1, pokud

1. ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen trvalý či dlouhodobý pobyt, žil s občanem Evropské unie ve společné domácnosti,

2. je občanem Evropské unie vyživovaný, nebo

3. se o sebe z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nedokáže sám postarat bez osobní péče občana Evropské unie, anebo

b) má s občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti.

(4) Ustanovení tohoto zákona týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie se použijí i na cizince, který je rodinným příslušníkem státního občana České republiky.“

[21] Ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců definuje rodinného příslušníka občana Evropské unie dle odstavce prvního jako manžela, nebo jako rodiče, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, kterého vyživuje a se kterým žije ve společné domácnosti, nebo jako dítě mladší 21 let nebo takové dítě manžela občana Evropské unie nebo jako *nezaopatřeného přímého příbuzného ve vzestupné nebo sestupní linii nebo takový příbuzný manžela občana Evropské unie*. Za nezaopatřenou osobu se považuje takový cizinec dle ustanovení § 15a odst. 2 zákona o pobytu cizinců, který se nejdéle do 26 let věku soustavně připravuje na budoucí povolání, nebo se *nemůže soustavně připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz, anebo z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopen vykonávat soustavnou výdělečnou činnost*.

[22] Žalobkyně nesplňuje podmínky pro to, aby byla považována za rodinného příslušníka občana EU dle ustanovení § 15a odst. 1 písm. a), b), c) zákona o pobytu cizinců. V případě žalobkyně se nejedná o manžela nebo o rodiče občana mladšího 21 let, kterého by vyživovala a žila s ním v jedné domácnosti, ji samotnou nelze považovat za dítě ve smyslu citovaného ustanovení.

[23] Žalobkyně nesplňuje ani podmínku nezaopatřenosti dle ustanovení § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, jelikož se u žalobkyně nejedná o studentku do 26 let, nejedná se ani o případ, kdy kvůli nemoci nevykonává výdělečnou činnost [§ 15a odst. 2 písm. b) zákona], jelikož nebylo v rámci správního řízení doloženo, že by se kvůli úrazu nemohla soustavně připravovat na výdělečnou činnost. Nejedná se ani o situaci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, kvůli kterému není schopna vykonávat soustavnou činnost [podle § 15a odst. 1 písm. d) zákona ve spojení s § 15a odst. 2 písm. c) zákona]. Žalobkyně tak nesplňuje ani podmínku ustanovení § 15a odst. 1 písm. d) v návaznosti na ustanovení § 15a odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Nejedná se v jejím případě o nezaopatřenou osobu dle zákona o pobytu cizinců.

[24] Dle ustanovení § 15a odst. 3 písm. a) bod 1. zákona o pobytu cizinců nelze žalobkyni taktéž považovat za rodinného příslušníka občana Evropské unie, jelikož neměla povolen

trvalý či dlouhodobý pobyt na území České republiky. Ve své rodné zemi nežila s občanem Evropské unie v jedné domácnosti. Nesplňuje tak podmínky dané tímto ustanovením.

[25] Na žalobkyni by bylo možné aplikovat ustanovení § 15a odst. 3 písm. a) bod 2 zákona o pobytu cizinců v souvislosti s definicí dle Směrnice 2004/38/ES čl. 2 odst. 2 písm. d) - předeek v přímé linii, který **je vyživovanou osobou**. Podmínku závislosti na výživě však žalobkyně nedokládá jinak než pouze četným prohlášením, doložením úmrtního listu svého manžela a výsledkem svého zetě. Pokud by závislost na výživě byla zjištěna, lze na situaci žalobkyně aplikovat ustanovení § 15a odst. 3 písm. a) bod 2 zákona o pobytu cizinců a lze na žalobkyni pohlížet jako na rodinného příslušníka občana EU. Ze správního spisu naopak vyplývá, že žalobkyně má své příjmy, ze kterých by mohla čerpat a hradit své provozní náklady a je tak zřejmé, že její závislost na financích svého zetě je pouze dobrovolná a to bez znaku naléhavosti a nutnosti. Správní spis obsahuje výpis z obchodního rejstříku ke dni 31. 10. 2013, ze kterého vyplývá, že žalobkyně je jednatelkou a společnicí společnosti Orantes s.r.o. základní kapitál této společnosti byl složen ve výši 200.000 Kč. Závislost na výživě tak v projednávaném případě nebyla dostatečně doložena a zdejší soud proto uvádí, že **nelze na žalobkyni pohlížet jako na osobu závislou na výživě** občana Evropské unie.

[26] Dle ustanovení § 15a odst. 3 písm. a) bod 3. zákona o pobytu cizinců se nejedná o osobu, která by se neobešla bez osobní péče občana Evropské unie z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jelikož záznamy o zdravotním stavu žalobkyně nevykazují žádné znaky, které by splňovaly podmínky pro nutnost každodenní osobní péče jiné osoby. Na žalobkyni nelze aplikovat ustanovení § 15a odst. 3 písm. a) bod 3. zákona o pobytu cizinců.

[27] Ustanovení § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců zní: „*Ustanovení tohoto zákona, týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie, se obdobně použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem doloží, že má s občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti.*“ Zákon tak stanoví dva okruhy osob, na které aplikuje ustanovení o rodinném příslušníkovi občana EU – osoby za rodinné příslušníky výslovně označené a osoby ve vztahu obdobném rodinnému (za splnění podmínky trvalosti vztahu a soužití ve společné domácnosti).

[28] Nejvyšší správní soud se ve svém rozhodnutí č. j. 5 As 6/2010 - 63 ze dne 16. 4. 2010, zabýval otázkou, zda do okruhu osob, na které lze, dle zákona o pobytu cizinců, aplikovat ustanovení o rodinném příslušníkovi, patří osoby ve vztahu bratranec – sestřenice. Nejvyšší správní soud uzavřel, že nikoliv, neboť zde není vztah zákonem výslovně považovaný za rodinný, kterému by byl vztah bratranec – sestřenice obdobný, tedy se kterým by měl některé charakteristické znaky shodné. V právní větě citovaného rozhodnutí je závěr vyjádřen takto: „*Vztah obdobný vztahu rodinnému [§ 15a odst. 4 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců] musí být definován tak úzce, jak je definován vztah rodinný, musí se proto jednat o vztahy analogické vztahům mezi rodinnými příslušníky, tak jak je citovaný zákon v souladu se směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES vymezuje. Za vztah rodinný je považován vztah rodiče - děti, prarodiče - děti. Za rodinného příslušníka, tudíž ani za vztah rodinný, není považován vztah bratr-sestra, tím méně lze potom za takový vztah, resp. vztah obdobný rodinnému, považovat vztah bratranec - sestřenice.*“

[29] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES vymezuje vztah rodinný v čl. 2 odst. 2 takto: „Pro účely této směrnice se rozumí "rodinným příslušníkem" a) manžel nebo manželka; b) partner, se kterým občan Unie uzavřel registrované partnerství na základě právních předpisů členského státu, zachází-li právní řád hostitelského členského státu s registrovaným partnerstvím jako s manželstvím, v souladu s podmínkami stanovenými souvisejícími právními předpisy hostitelského členského státu; c) potomci v přímé linii, kteří jsou mladší 21 let nebo jsou vyživovanými osobami, a takoví potomci manžela či manželky nebo partnera či partnerky stanovení v písmenu b); d) **předci v přímé linii, kteří jsou vyživovanými osobami**, a takoví předci manžela či manželky nebo partnera či partnerky stanovení v písmenu b).“

[30] Aby bylo možno na tchyni občana EU aplikovat ustanovení zákona o pobytu cizinců týkající se rodinného příslušníka, je nutno nejprve zkoumat, zda tento vztah má s některým z definovaných rodinných vztahů společné znaky. Společným znakem osob definovaných jako rodinní příslušníci občana EU podle zákona o pobytu cizinců je jejich příbuzenství – buď založené (manžel/manželka) nebo pokrevní, u kterých zákon dále rozlišuje, zda jde o rodiče - děti nebo další příbuzné ve vzestupné a sestupné linii. V rámci Směrnice 2004/38/ES za vztah rodinný lze považovat vztah tchyně a zetě v případě, že by bylo dostatečně doloženo, že je vyživována a že společně sdílejí domácnost. V tomto případě se tak však nestalo a na žalobkyni nelze nahlížet jako na osobu závislou na výživě občana Evropské unie.

[31] Zdejší soud zdůrazňuje, že ustanovení § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců obecně nelze aplikovat na všechny vztahy, které nespádají do kategorie rodinného příslušníka (rodinného příslušníka jak podle zákona o pobytu cizinců, tak dle Směrnice 2004/38/ES). Ustanovení stanovuje podmínky, které musí být splněny a to, že se musí jednat o vztah obdobný rodinnému, musí se jednat o vztah trvalý a musí spolu žadatel a občan EU žít ve společné domácnosti.

[32] Dle zdejšího soudu nelze na žalobkyni aplikovat ustanovení § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců ve vztahu ke svému zeti. Žalobkyně nesplňuje jednu z podmínek pro možnost aplikace ustanovení § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, jelikož se nejedná o trvalý vztah. Žalobkyně nedoložila trvalost vztahu, úzkou citovou vazbu apod. Dle zdejšího soudu v tomto případě nelze hovořit o vztahu trvalém, tedy o splnění podmínky druhé, protože se jedná o vztah, ve kterém se žalobkyně ocitla mimo vlastní vůli a není zde zákonem vyžadovaná silná a úzká citová vazba, která by trvala do budoucna. Trvalým vztahem je třeba myslet vztah, který je dobrovolný, vzniká na základě úzké citové vazby s myšlenkou trvalého soužití, s myšlenkou vzájemné závislosti a potřebou vytvořit vztah, který by se mohl za splnění jiných podmínek, považovat za rodinný.

[33] Zdejší soud však konstatuje, že ve vztahu babička – vnuk správní orgán dospěl ke špatnému právnímu závěru, když tento vztah nepovažuje za vztah obdobný rodinnému. **Vztah babička-vnuk** nelze považovat za vztah rodinný dle zákona o pobytu cizinců a dle evropské právní úpravy. Tento vztah však splňuje znaky úzkého a trvalého vztahu, který je vztahu rodinnému analogický dle zákona o pobytu cizinců a lze na něj aplikovat ustanovení § 15a

odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Mimo to žalobkyně prokazatelně splňuje i podmínku, že žije se svým vnukem ve společné domácnosti.

[34] Nejvyšší správní soud konstatuje ve svém rozhodnutí ze dne 16. 4. 2010, č. j. 5 As 6/2010-63, že „*uvedené ustanovení cit. zákona nicméně obsahuje dvě podmínky: 1) cizinec žije s občanem Evropské unie ve vztahu obdobném vztahu rodinnému, 2) žije s ním ve společné domácnosti. Obě podmínky přitom musejí být splněny současně. Je tedy nutno se zabývat se nejen tím, zda cizinec žije ve společné domácnosti s občanem Evropské unie, ale také tím, zda lze vztah mezi nimi považovat za vztah obdobný vztahu rodinnému. Vztah obdobný vztahu rodinnému musí být však definován tak úzce, jak je definován vztah rodinný, musí se proto jednat o vztahy analogické vztahům mezi rodinnými příslušníky, tak jak je zákon v souladu se Směrnicí vymezuje. Za vztah rodinný je bezesporu považován vztah rodiče - děti, prarodiče - děti. Lze v této souvislosti proto akceptovat názor stěžovatele stran posuzování takovýchto vztahů (obdobných vztahům rodinným), existují-li mezi určitými osobami, které mezi sebou mají určitou dlouhodobou úzkou citovou a jinou vazbu, přitom takové vztahy lze přirovnat ke vztahu např. rodiče – děti, prarodiče – vnuci.*“ Ze spisového materiálu vyplývá, že žalobkyně má se svým vnukem úzkou citovou vazbu a stará se o něj.

[35] Nejvyšší správní soud uvádí ve svém rozhodnutí ze dne 23. 2. 2017, č. j. 2 Azs 273/2016-47, že „*takové vztahy, které formálně nejsou rodinnými vztahy dle § 15a odst. 1 uvedeného zákona, ale jsou jim svým obsahem (tedy v rovině faktické) analogické, lze kvalifikovat jako vztahy obdobné vztahům rodinným ve smyslu pojmu zavedeného ustanovením § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, přičemž v takovém případě je následně potřeba zkoumat pro účely posouzení aplikovatelnosti § 15a odst. 3 písm. b), zda byl žadatelem takto tvrzený vztah v řízení o žádosti dostatečně doložen, a případně posoudit trvalost daného vztahu a konečně i podmínku soužití žadatele s dalším účastníkem vztahu ve společné domácnosti.*“ Dle zákona o pobytu cizinců a jeho ustanovení § 15a odst. 1 nelze dovodit, že by bylo možné vztah babička-vnuk považovat za vztah rodinný, jelikož se v případě babičky nejedná o rodiče vnuka, manžela vnuka, žalobkyně také není dítětem mladším 21 let, a v jejím případě se taktéž nejedná o nezaopatřeného přímého příbuzného ve vzestupné nebo sestupné linii nebo takový příbuzný manžela občana Evropské unie, jelikož dle ustanovení § 15a odst. 2 babička nesplňuje znaky nezaopatřenosti, jak je již výše uvedeno. Na základě toho však lze na vztah babička-vnuk aplikovat ustanovení týkající se vztahu obdobného rodinného, jelikož splňuje i druhou podmínku a to je podmínka společného soužití v jedné domácnosti.

[36] Zdejší soud konstatuje, že na vztah babička-vnuk je třeba nahlížet jako na vztah obdobný rodinnému a v této části dává zdejší soud žalobkyni za pravdu a **považuje námitku za důvodnou.**

V. Shrnutí a náklady řízení

[37] Napadené rozhodnutí trpí vadou nezákonnosti, když žalovaný neposoudil vztah babička-vnuk jako vztah spadající pod ustanovení § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu

cizinců, jako za vztah obdobný rodinnému. S ohledem na vše shora uvedené soud shledal žalobu důvodnou a napadené zrušil dle ustanovení § 78 odst. 1 s.ř.s.

[38] Výrok o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 věta první s.ř.s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníku, který ve věci úspěch neměl. Jelikož byla úspěšná žalobkyně zastoupena advokátem, tak jí přísluší právo na náhradu nákladů řízení dle Vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění k datu podání jednotlivých podání (§ 15 advokátního tarifu), které představuje odměna za právní zastoupení advokátem (tarifní hodnota dle § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu v účinném znění) a to za 3 úkony právní služby dle § 11 odst. 1 advokátního tarifu (převzetí zastoupení, žaloba, replika) a 3x režijní paušál dle § 13 advokátního tarifu, celkově ve výši vyčíslené na částku 10.200 Kč, tj. 12.342 Kč vč. DPH. Žalobkyni pak dále náleží zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000 Kč. Vše tedy celkem vyčísleno na částku 15.342 Kč.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 7. června 2017

JUDr. Jaroslava Skoumalová
předsedkyně senátu